

Kisalföldi homokpuszta Projekt (LIFE08 NAT/H/000289)

A civil lakosság véleménye a katonaság természetvédelemben játszott szerepével és a Kisalföldi Homokpuszta Projekt eredményeivel kapcsolatban

Regionális kérdőíves felmérés – Eredmények - 2015

Összefoglaló

A kérdőíves kutatás a Kisalföldi Homokpuszta környékén lakó, ezáltal érintett, civilek véleményét mérte fel a terület környezeti állapotával, a Magyar Honvédség szerepével, a projekttel összefüggő tájékoztatás minőségével, valamint más intézmények felelősségével kapcsolatban.

A felmérés megmutatta, hogy a lakosság nagyobb része a terület jelenlegi környezeti állapotáról a közepesnél pozitívabban vélekedik és a megkérdezettek harmada (33,9%) úgy véli, hogy a környezet helyreállításáért a Magyar Honvédség is nagyrészt felelős. A kérdőív eredményei alapján elmondható, hogy a megkérdezettek jelentős része (56,5%) hallott már a honvédségi lő – és gyakorlóterületek természetvédelmi célú helyreállításáról és a projektről, az ezzel kapcsolatos tájékoztatást ennek megfelelően közepesnek vagy a közepesnél hatékonyabbnak tartja.

Mindez jól mutatja azt, hogy a projekt részét képező kommunikációs tevékenységek határozottan hatékonyak bizonyultak, bár az ilyen jellegű projektekhez kapcsolódó tájékoztatás fejlesztése és kiterjesztése a továbbiakban is fontos feladat. A projekt kommunikációjának minden esetben a ténylegesen elvégzett munkák és a projekt végső eredményeinek jobb, közérthető bemutatására kell törekednie, ezzel elérve, hogy a Magyar Honvédség megítélése pozitívabbá váljon, illetve a lakosság az adott területen végzett tevékenységek hasznát egyértelműen lássa így az együttműködés is gördülékeny legyen.

Fontos az is, hogy a HM Védelemgazdasági Hivatal, a nemzeti parkok, a Budapesti Erdőgazdaság, illetve az önkormányzatok szerepeit és felelősségét is tisztán lássa a lakosság.

1. A kérdőíves kutatás céljai

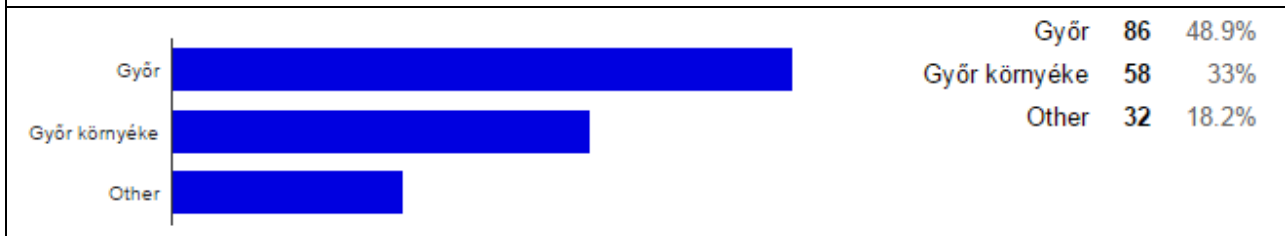
Ennek a Magyarországon, sőt Közép-Európában is egyedülálló kutatásnak fő célja a természetvédelemmel kapcsolatos katonai aktivitás témájához fűződő általános hozzáállás változásainak meghatározása és az ilyen típusú katonai tevékenység előmozdítása itthon és más EU tagországokban is. A kérdőív része annak az átfogó vizsgálatnak, amely a civilek a katonaság természetvédelemben vállalt szerepéről alkotott véleményét igyekszik megismerni és később mélyinterjúk eredményeivel kerül összevetésre. A vizsgálat remélt következménye az, hogy a kutatás értékelésének eredménye olyan hivatkozási alapot képez, amellyel meggyőzőbben képviselhető a természetvédelem ügye a katonaság döntéshozói előtt. A kutatás a 2013-ban megkezdett és idén lezárult kisalföldi homokpuszta területén található honvédségi lő - és gyakorlóterületek természetvédelmi célú helyreállításával kapcsolatos projekt részét képezi.

2. Metodológia és a kérdőíves kutatás célcsoportja

A projekt területe, a kisalföldi homokpuszta jelentős része jelenleg katonai használatban van, a területen található honvédségi lő – és gyakorlóterületek természetvédelmi célú helyreállítása 2010-ben kezdődött meg. Így a célcsoport elsősorban győri, illetve Győr környéki, környezetvédelmi és természetvédelmi témákra nyitott és érzékeny lakosokból áll. A kérdőívek a Kisalföldi Homokpuszta projekt weboldalán kerültek megosztásra, illetve Győrszentivánban, Győrben és az annak környékén lakók kapták meg elektronikus formában. A kutatás során 176 személy töltötte ki a kérdőíveket, ebből Győr környékén 81, Győrben 86, az ország valamely más területén 9 személy él. Két éve, 2013 őszén már történt egy kérdőíves kutatás, most ugyanazokat a kérdéseket is feltettük az érintett lakosságnak, annak érdekében, hogy az azóta eltelt idő alatt a projekttel kapcsolatos kommunikáció eredményességét mérni tudjunk.

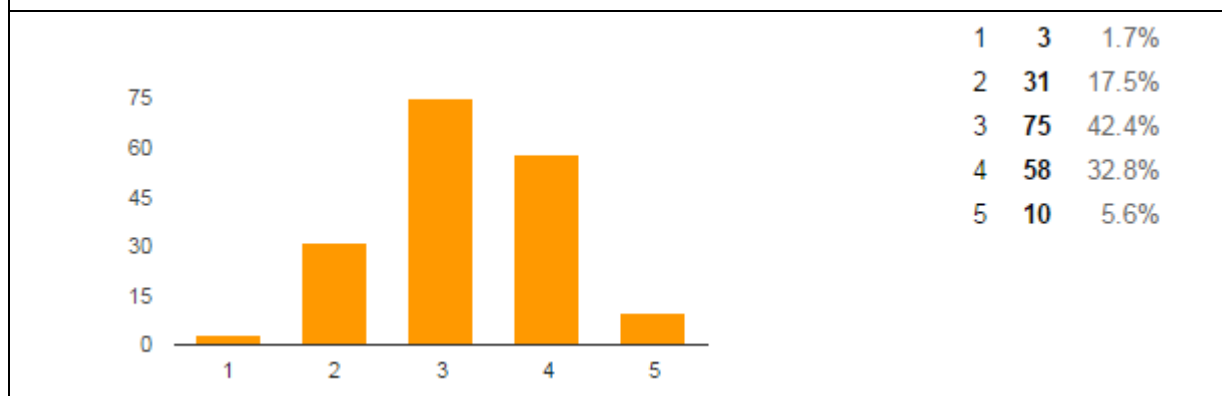
3. A kérdőíves kutatás számszerű eredményei, statisztikák

1. A kérdőív kitöltőinek lakhely szerinti eloszlása

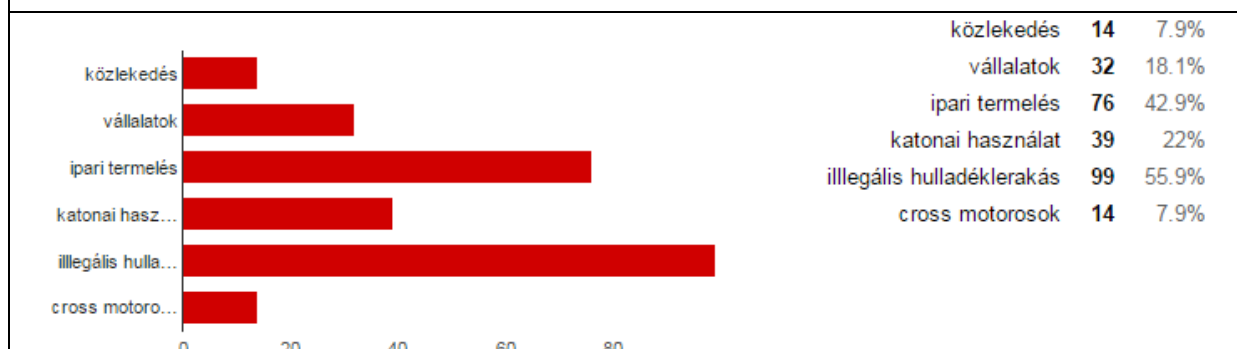
A kérdőívet összesen 176 személy töltötte ki. Ebből 86 személy győri illetőségű 81-en laknak Győr környékén. 9 válaszadó máshol él. Az ábrán az 'Other' blokkba írt válaszok 9 kivételével mind Győr környékén lévő települések (a településeket ld. kérdőív_regionalis_valaszok_2015 c. excel fájlban).

2. Hogyan értékeli Győr környékének, a gönyüi területnek környezeti állapotát?

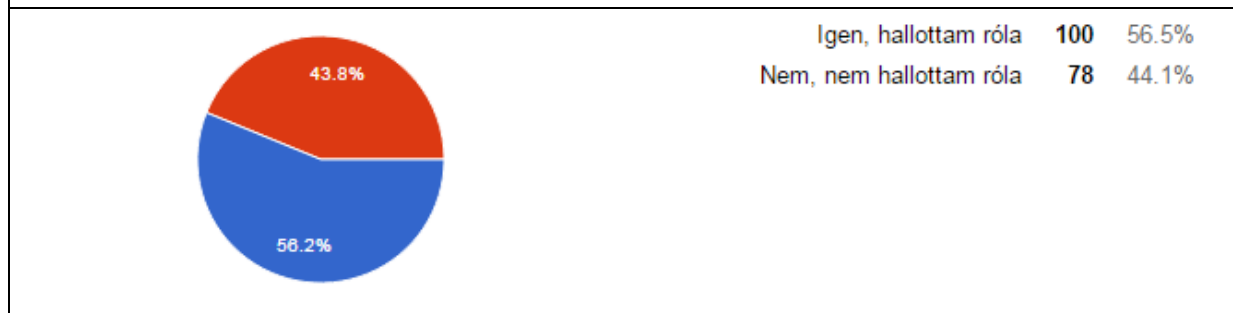
A gönyüi terület környezeti állapotát legtöbbször közepesre ítélték (42,4%). A válaszadók 32,8%-a szerint ez a környezet közepesnél jobb állapotban van, míg 17,5% szerint ez az érték közepesnél rosszabb. A válaszadók 5,6%-a részéről kifejezetten jó, míg 1,7% részéről kifejezetten rossz megítélés mutatkozott.

3. Véleménye szerint mi okozza itt a legtöbb környezeti problémát?

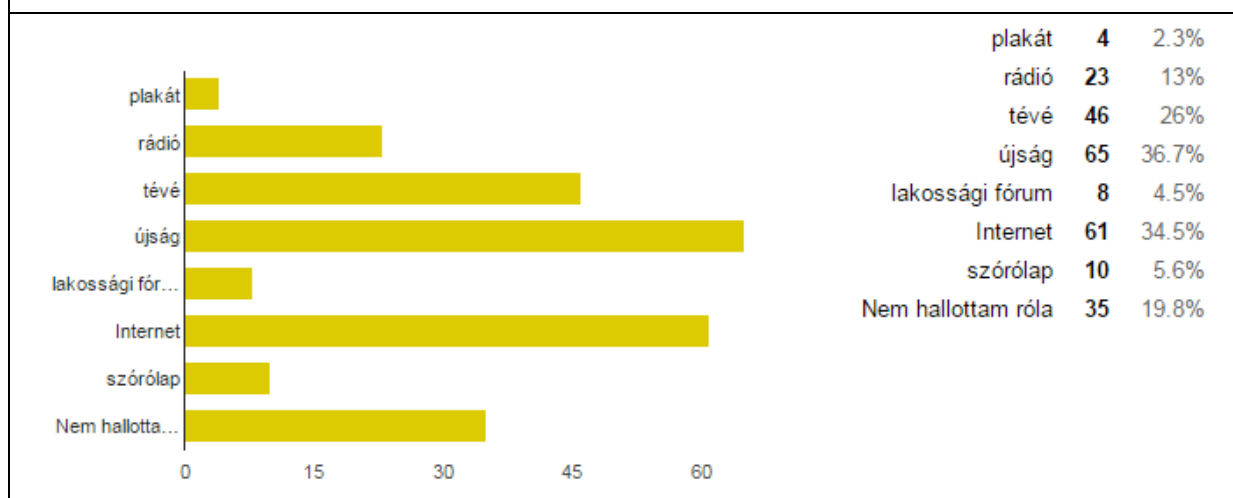
A területen jelentkező legfőbb környezeti probléma okozójaként legtöbben (55,9%) az illegális hulladéklerakást nevezték meg, ebből a szempontból az ipari termelés (42,9%) pedig a második legjelentősebb faktor a válaszadók véleménye szerint. Jelentős szerepet tulajdonítottak még a katonai használatnak (22%) és a térségben működő vállalatoknak (18,1%), míg a közlekedés (7,9%), továbbá a crossmotorosok (7,9%) szerepe nem bizonyult jelentősnek a felmérés során.

4. Hallott már a Kisalföldi Homokpuszta projektről?

A kisalföldi homokpuszta projektről a megkérdezettek nagyobb része (56,5%) hallott már, azonban jelentős számban (44,1%) nem ismerik a kezdeményezést.

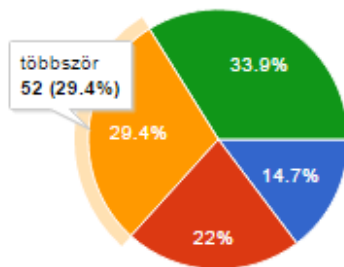
5. Amennyiben hallott róla, milyen forrásból?

A megkérdezettek legnagyobb része a sajtóból (36,7%), illetve az Internetről (34,5) ismerte meg a projektet. Jelentősnek mondható emellett a helyi televízió (26%), kisebb mértékben (13%) a rádió szerepe is. Szórólapról a lakosság mindössze 5,6%-a, lakossági fórumokon 4,5%-a értesült a kezdeményezésről, míg plakátokról a megkérdezettek elenyésző csupán 2,3%-a.

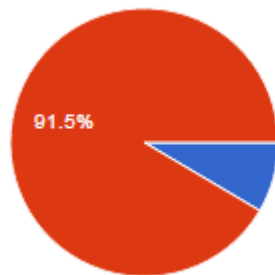
6. Milyen gyakorisággal hallott a projektről bármilyen forrásból az elmúlt 3 évben?

egyszer	26	14.7%
kétszer	39	22%
többször	52	29.4%
nem hallottam róla	60	33.9%

Azok a megkérdezettek, akik hallottak a projektről, legnagyobb részben kettőnél többször hallottak az elmúlt 3 év során róla (29,4%), emellett 22%-uk kétszer, míg 14,7%-uk egyszer találkozott a kezdeményezéssel.

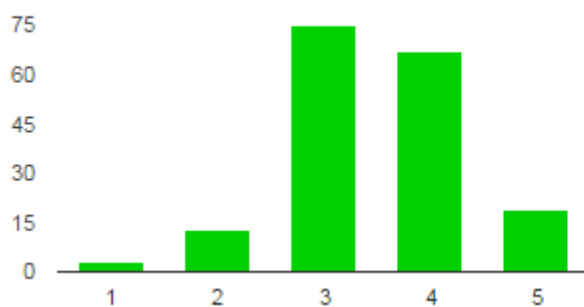
7. Vett-e részt Kisalföldi LIFE lakossági fórumon az elmúlt 2 évben?

Igen	15	8.5%
Nem	162	91.5%

A megkérdezettek közül 15-en (8,5%) vettek részt az elmúlt két év során lakossági fórumon, 91,5%-uk nem.

8. Mennyire elégedett a gönyői terület környezeti állapotának javítása érdekében tett erőfeszítésekkel?

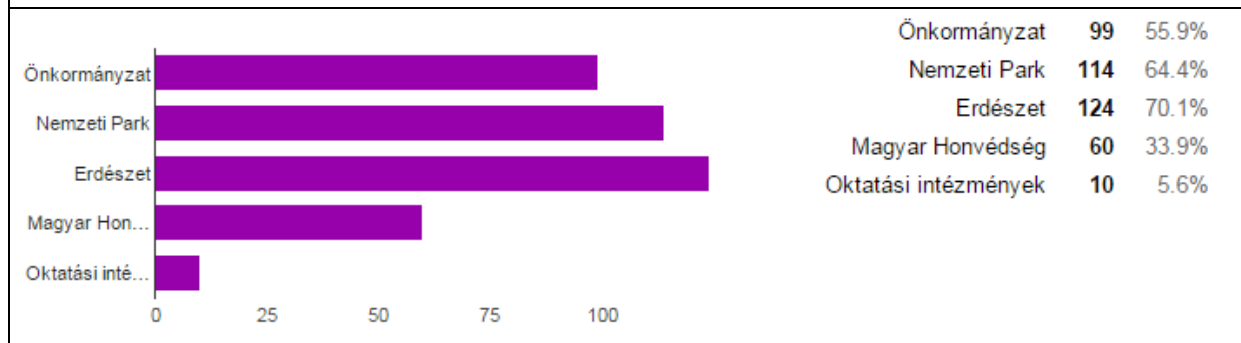

1	3	1.7%
2	13	7.3%
3	75	42.4%
4	67	37.9%
5	19	10.7%

A környezetvédelmi intézkedéseket a válaszadók legnagyobb része (42,4%) közepesnek, míg jelentős része közepesnél jobbnak (37,9%) ítélte, vagy teljes mértékben meg volt elégedve ezekkel (10,7%).

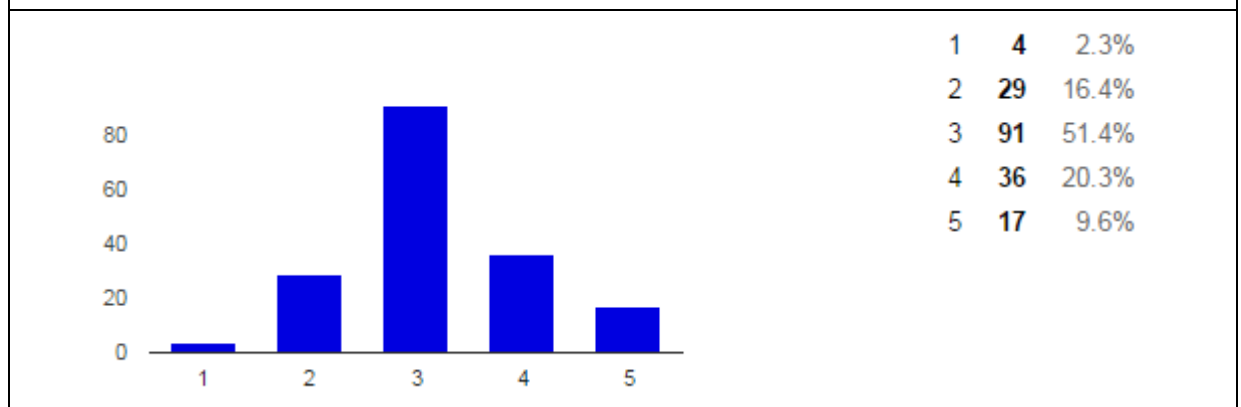
Közepesnél rosszabbnak a válaszadók 7,3%-a értékelte az erőfeszítéseket. Elenyésző azoknak a száma (1,7%), akik teljes mértékben elégedetlenek a terület állapotának fejlesztéséért végzett aktivitásokkal.

9. Ön szerint mely intézmény(ek) felelős(ek) a gönyői terület megóvásáért?

A gönyői terület megóvásával kapcsolatos felelősség tekintetében 4 intézmény szerepe is kiemelkedő a megkérdezettek szerint. Ezek közül az Erdészet (70,1%) és a Nemzeti Park (64,4%) a legjelentősebb. Emellett a válaszadók jelentős szerepet tulajdonítanak az Önkormányzatnak (55,9%), illetve a Magyar Honvédségnek (33,9%), de csekély szerepet az oktatási intézményeknek (5,6%).

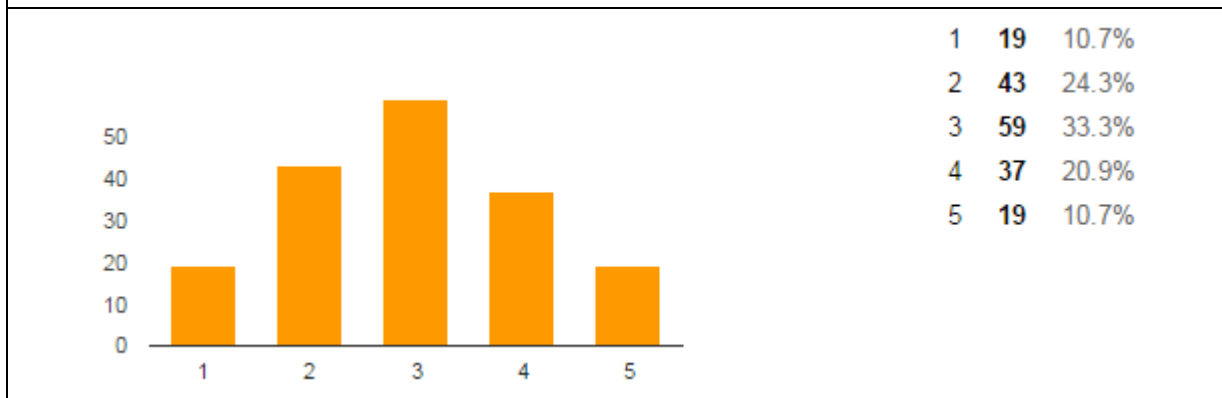
10. Véleménye szerint milyen állapotban vannak a györszentiváni lő- és gyakorlótér természeti értékei, élővilága a civil szféra által kezelt területekhez képest?

A válaszadók több mint fele (51,4%) úgy ítéli meg, hogy a civil szféra által kezelt területekhez képest a györszentiváni lő- és gyakorlótér természeti értékei és élővilága közepesen jó állapotban van, 20,3% szerint ez a közepesnél jobbnak mondható, de 16,4% véleménye az, hogy az átlagosnál rosszabb a helyzet ezen a téren. A megkérdezettek 9,6% sokkal jobbnak ítéli a terület állapotát a civil szféra által kezelt területekhez képest.

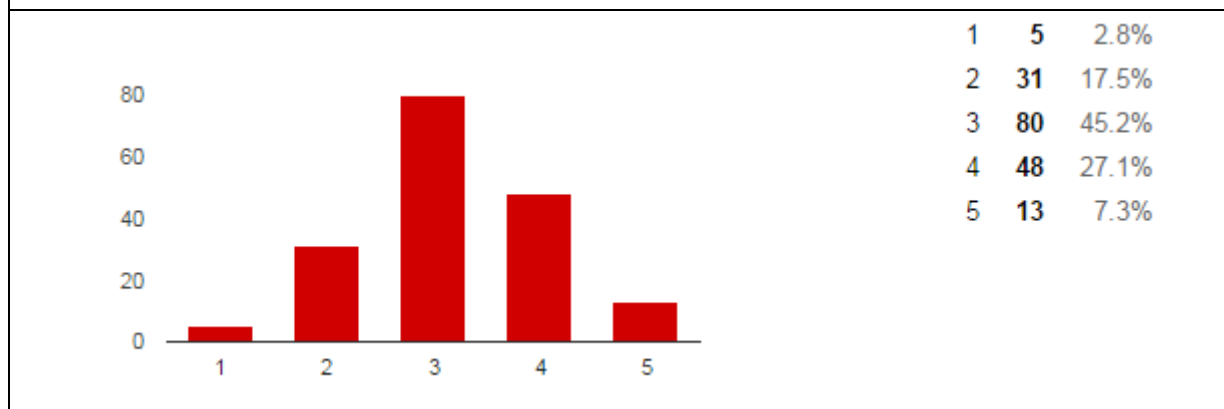

11. Mit gondol, mekkora figyelmet fordít a Magyar Honvédség a katonai használatú területek természeti értékeinek megóvására?

A megkérdezettek körülbelül harmada (33,3%) közepesnek, míg 24,3%-a közepesnél rosszabbnak ítéli a Magyar Honvédség természeti értékek megóvására tett erőfeszítéseit. Majdnem ennyi azaz, a válaszadók 20,9%-a ítéli ugyanakkor a közepesnél jobbnak a katonai használatú területek megóvásával kapcsolatos hozzáállást. A Magyar Honvédség erőfeszítéseit kifejezetten jónak és kifejezetten rossznak egyaránt a megkérdezettek 10,7%-a találta.

12. Mennyire elégedett a gönyüi terület környezeti állapotát érintő tájékoztatással?

A gönyüi terület környezeti állapotával kapcsolatos kommunikáció megítélésben elsősorban a közepes illetve a közepesnél jobb tartományban oszlanak meg a vélemények. Legtöbben (45,2%) közepesen elégedettek, sokan a közepesnél jobbnak (27,1%), azonban a megkérdezettek 17,5%-a közepesnél rosszabbnak tartja a kommunikációt. A válaszadók 7,3%-a kifejezetten jó, míg elenyésző, 2,8%-a negatív véleménnyel van erről.

3. Összefoglaló - A most elkészült és a két évvel ezelőtti felmérés összehasonlító elemzése

3.1. Tájékoztatottság és tájékoztatás

Az eredményekből az tükröződik, hogy míg 2013-ban a megkérdezett személyek közel fele (41%) hallott a Kisalföldi Homokpuszta projektről, a többség azonban nem. Mivel a projekt intenzív kommunikációs tevékenysége 2013 elején indult el, a tájékoztatásnak ezen mértéke abban a stádiumban kielégítőnek mondható. Az ideai eredmények szerint a folyamatos kommunikációs tevékenységnek köszönhetően a projekt ismertsége 56,5%-ra ugrott. Az összehasonlítás az alábbi ábrán látható:

Hallott már a Kisalföldi Homokpuszta projektről?			
2013		2015	
Igen, hallottam már róla	70 41%	Igen, hallottam róla	100 56.5%
Nem hallottam még róla	101 59%	Nem, nem hallottam róla	78 44.1%

Az ideai felmérésből emellett az is kiderült, hogy az újságolvasás és televíziózás mellett az Internet is egyre inkább részét képezi a megkérdezettek életének, hiszen körülbelül harmaduk (34,5%) az Interneten található hírportálokon olvasott a projektről. A kommunikáció sikerességét az is mutatja, hogy azoknak a válaszadóknak, akik hallottak a törekvésekről, több mint fele (51,4%) kétszer vagy többször is hallott róla valamilyen forrásból. A lakossági fórumok a számadatokból kevésbé tűnnek látogatottnak, a válaszadók 8,5% vett részt ilyen eseményen.

A katonai érintettség témájával kapcsolatos tájékoztatás szempontjából érdekes adatokkal szolgál a kutatás, ha megnézzük, hogy a válaszadók milyen tevékenységek számlájára írják az aktuális környezeti problémákat ezen a területen. A válaszadók ezzel kapcsolatban az ideai felmérésben az illegális hulladéklerakást és az ipari termelést jelölték meg fő problémaként, a Magyar Honvédség felelősségét mindezek mögé sorolták, míg az első felmérés során a katonai tevékenységet sokkal nagyobb problémának értékelték a megkérdezettek. Az összehasonlítást az alábbi ábra mutatja:

Véleménye szerint mi okozza itt a legtöbb környezeti problémát?			
2013		2015	
közlekedés	9 5%	közlekedés	14 7.9%
vállalatok	8 5%	vállalatok	32 18.1%
ipari termelés	31 18%	ipari termelés	76 42.9%
katonai használat	58 34%	katonai használat	39 22%
illegális hulladéklerakás	62 36%	illegális hulladéklerakás	99 55.9%
cross motorosok	3 2%	cross motorosok	14 7.9%

3.2. Környezeti állapot

A válaszokból az tükröződik, hogy a projekt kezdetén a gönyői terület környezeti állapotát a válaszadóknak közel egyharmad része közepesnél negatívabban, nagy részük inkább közepesnek értékelte. A megítélés ehhez képest a közepesnél jobb irányba tolódott az elmúlt két évben. Az összehasonlítás az alábbi ábrán látható:

Hogyan értékeli Győr környékének, a gönyői területnek környezeti állapotát?

2013			2015		
1	9	5%	1	3	1.7%
2	51	30%	2	31	17.5%
3	74	43%	3	75	42.4%
4	30	18%	4	58	32.8%
5	7	4%	5	10	5.6%

3.3. Magyar Honvédség szerepének megítélése

A projekt sikerét jelzi az is, hogy míg a projekt kezdetén a megkérdezettek közepesen, vagy inkább negatívan értékelték a terület környezeti állapotának javítása érdekében tett erőfeszítéseket, mindössze negyed részük (26%) vélekedett pozitívan a kérdésről. Ez az arány két év alatt határozottan pozitív irányba tolódott el, hiszen a válaszadók csaknem fele (48,6%) elégedett az ez irányú tevékenységgel. A válaszadók véleménye szerint a Magyar Honvédség két évvel ezelőtt és jelenleg is közepes mértékben fordít figyelmet a katonai használatú területek természeti értékeinek megóvására, bár egy kisebb mértékű eltolódás pozitív irányba itt is megfigyelhető. Mindezek alapján elmondható, hogy a jövőben a Magyar Honvédség természetvédelemmel kapcsolatos jelentős aktivitását célszerű lenne a kommunikáció eszközeivel nagyobb közönség számára is láthatóvá és érzékelhetővé tenni.

Az összehasonlítást az alábbi ábra mutatja:

Mennyire elégedett a gönyői terület környezeti állapotának javítása érdekében tett erőfeszítésekkel?

2013			2015		
1	5	3%	1	3	1.7%
2	55	32%	2	13	7.3%
3	67	39%	3	75	42.4%
4	32	19%	4	67	37.9%
5	12	7%	5	19	10.7%

3.5. Kommunikáció megítélése

A kommunikáció hatékonyságát tekintve megállapítható, hogy míg az első felmérés során jelentős volt azoknak a száma, akik közepesen (26%), elégedettek voltak a terület környezeti állapotát érintő tájékoztatással, többségében mégis negatívan ítélik meg erről (összesen 53%), addig a most elkészült felmérés eredményeiből sokkal pozitívabb kép rajzolódik ki: a válaszadók 72,3%-a közepesnek, vagy annál jobbnak ítélte meg a tájékoztatás hatékonyságát. Az összehasonlítás az alábbi ábrán látható:

Mennyire elégedett a gönyői terület környezeti állapotát érintő tájékoztatással?

2013			2015		
1	35	20%	1	5	2.8%
2	56	33%	2	31	17.5%
3	44	26%	3	80	45.2%
4	29	17%	4	48	27.1%
5	7	4%	5	13	7.3%